

**Društvo za upravljanje investicionim fondovima
„Euroinvestment“ a.d. Banja Luka**

**PRAVILA ZA OSTVARIVANJE PRAVA GLASA
I DRUGIH PRAVA
PO HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI
IZ PORFELJA FONDA**

Banja Luka, august 2016. godine

U skladu sa članom 304. stav (1) tačka j) Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13), članovima 28a. i 31b. Zakona o investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06 i 82/15) (u daljem tekstu: Zakon), članom 61. Pravilnika o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 105/15) i članoma 31. Statuta Društva za upravljanje investicionim fondovima „Euroinvestment“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) Upravni odbor Društva dana 15.08.2016. godine donosi

PRAVILA ZA OSTVARIVANJE PRAVA GLASA I DRUGIH PRAVA PO HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI IZ PORTFELJA FONDA

1. OSNOVNE ODREDBE

Pravilima za ostvarivanje prava glasa i drugih prava po hartijama od vrijednosti koji pripadaju imovini Zatvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom „Euroinvestment Fond“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Pravila) kojim Društvo upravlja utvrđuju se mjere i postupci:

- praćenje značajnih događaja i radnji vezanih za emitenta;
- ostvarivanje prava glasa u skladu sa investicionim ciljevima, politikom i strategijom ulaganja Fonda;
- sprečavanje ili upravljanje sukobima interesa, odnosno rizicima koji proizilaze iz korišćenja prava glasa.

Glasanje na skupštinama akcionara predstavlja najznačajniji dio dijaloga kojeg Društvo ima sa emitentima čiji finansijski instrumenti čine imovinu Zatvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom „Euroinvestment Fond“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Fond) kojim Društvo upravlja i sastavni je integralni dio investicionog procesa Društva.

Društvo ostvaruje glasačka i druga prava iz hartija od vrijednosti, koji pripadaju imovini Fonda, na način da zaštiti i ostvari interese akcionara, odnosno vlasnika udjela u Fondu, a sve u skladu sa investicionim ciljevima i strategijom ulaganja Fonda.

Društvo, kada je god to moguće, izvršava glasačka i druga prava iz hartija od vrijednosti na konzistentan način. Takođe, pri izvršavanju ovih Pravila uzimaju se u obzir i specifične okolnosti pojedinih emitenata.

Ova Pravila se ažuriraju godišnje, kako bi pratila, odnosno obuhvatila nova pravila korporativnog upravljanja i tržišne prakse (ukoliko do njih dođe), a odobrava ih Upravni odbor Društva.

2. PRAĆENJE ZNAČAJNIH DOGAĐAJA I RADNJI VEZANIH ZA EMITENTA

Zaposleni u Operativnoj jedinici (Front office) Društva, u skladu sa internim procedurama rada, značajne događaje i radnje vezane za emitente iz portfelja Fonda, prate putem:

- dobijenih materijala za skupštinu od samog emitenta;
- objava svih informacija i materijala na portalu tržišta kapitala – banjalučke berze;
- dostupnih podataka na web stranicama Komisije za hartije od vrijednosti RS i Centralnog registra hartija od vrijednosti RS;
- iz sredstava javnog informisanja;
- direktnog obraćanja emitentu (putem dopisa, zahtjeva i sl. za dobijanje informacija i neophodnih materijala).

3. POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA GLASA

Po dobijanju obavještenja o značajnim događajima o emitentu hartija od vrijednost iz portfelja Fonda, zaposleni u Operativnoj jedinici (Front office) Društva analiziraju iste, te uz obrazloženje podnose prijedlog Upravi Društva zašto se predlaže učestvovanje na skupštini.

Odluku o učestvovanju na skupštinama, odnosno o glasanju na istima, donosi nadležni član Uprave Društva na prijedlog Operativne jedinice (Front office) Društva. U slučaju fizičke odsutnosti člana Uprave moguće je i donošenje odluke e-mailom ili telefonskim putem.

Investicioni menadžeri u Operativnoj jedinici (Front office) Društva zaduženoj za upravljanje imovinom Fonda, pripremaju prijedloge glasanja po tačkama dnevnog reda skupština akcionara emitenata iz portfelja fonda i dostavljaju Upravi na davanje saglasnosti.

U slučaju ostvarivanja glasačkih prava predlaže se način glasanja i to:

- za,
- protiv,
- uzdržan,

te u skladu sa tim sastavlja pismeno glasanje ili instrukciju za glasanje koju dostavlja na saglasnost Upravi Društva.

Uprava Društva donosi konačnu odluku o načinu glasanja. Ostvarivanje glasačkih i drugih prava na skupštini može se realizovati:

- lično (u tom slučaju Uprava zastupa interese Fonda),
- putem punomoćnika,
- pismeno i
- pravom nesaglasnih akcionara.

Kada Uprava Društva donose odluku da svoja glasačka prava ostvaruje putem punomoćnika, punomoć i instrukcije o glasanju moraju se dostaviti punomoćniku u pisanoj formi.

Punomoćnik je obavezan da u roku od pet dana od dana održane skupštine akcionara dostavi Izvještaj o načinu glasanja Društvu i materijale sa održane skupštine akcionara.

Društvo je dužno arhivirati punomoć, instrukcije o glasanju, Izvještaj o glasanju, pismeno glasanje, kao i svu ostalu dokumentaciju koja je bila potrebna u procesu ostvarivanja glasačkih prava, te na svojoj web stranici objaviti Izvještaj o glasanju ili pismeno glasanje u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara.

U slučaju ostvarivanja prava nesaglasnih akcionara u ime i za račun Fonda Društvo pokreće proceduru propisanu Zakonom o privrednim društvima vodeći računa naročito o poštivanju Zakonom propisanim rokovima.

Društvo je dužno, prilikom glasanja na redovnim i vanrednim skupštinama, rukovoditi se najboljim interesima akcionara, odnosno vlasnika udjela Fonda, tj. najboljim interesima Fonda.

O učestvovanju na skupštinama i glasačkoj politici, Društvo odlučuje za svaku skupštinu posebno, ali uvijek u najboljem interesu svojih Investitora (akcionara i vlasnika udjela), odnosno Fonda kojima upravlja.

Postupak ostvarivanja glasačkih prava se pokreće naročito u slučaju ako su upitni sljedeći opšte prihvaćeni principi:

- emitent mora biti transparentan prema svojim akcionarima po pitanju cjelokupnog poslovanja i objavljivati dovoljno informacija o finansijskim, poreskim, socijalnim rizicima i aspektima i mjerama koje preuzima kako bi se nosio sa takvim rizicima;
- emitent mora poštovati prava svih akcionara po principu „jedna akcija – jedan glas“, Društvo će biti veoma kritično ukoliko se odstupa od ovog pravila;
- emitent je dužan pružiti tačne finansijske informacije i alocirati raspoloživi kapital na efikasan, tačan i socijalno odgovoran način. Navedeno se odnosi i na politiku dividendi, preuzimanja, strateška partnerstva, raspolaganje imovinom velike vrijednosti, nagrađivanje menadžmenta i sl.
- sljedeći događaji moraju biti ekonomski opravdani: događaji povezani sa promjenom u strategiji emitenta, promjene u osnivačkim dokumentima emitenta, promjene u vlasničkoj, odnosno kapitalnoj strukturi emitenta uslijed između ostalog: akvizicija, restrukturiranja, promjeni ciljeva emitenta i značajnoj promjeni u količini akcija u slobodnoj prodaji, povećanja i smanjenja osnovnog kapitala i dr.

- upravljanje emitentom mora biti efikasno sa dovoljno nezavisnih kontrola i transparentnim procedurama za imenovanje novih rukovodilaca, internih i spoljnih revizora, upravnih i nadzornih organa;
- emitent mora poštovati opšte prihvaćene principe ponašanja povezane sa ljudskim pravima, uslovima rada i zaštite okoline.

4. UPRAVLJANJE I PRINCIPI KORIŠTENJA GLASAČKIH I DRUGIH PRAVA

Društvo, u ime i za račun Fonda kojim upravlja, ulaže sredstva u različite emitente iz različitih zemalja saglasno propisanoj strukturi portfelja. S obzirom na veličinu Fonda i diverzifikaciju udjela u ukupnom pravu glasa u nekom emitentu koji Fonda ima, može biti izuzetno mali. Stoga će, Društvo, prilikom ostvarivanja glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti koji pripadaju imovini Fonda, u obzir uzimati isplativost odluke i ekonomske efekte na imovinu Fonda, kao i efekat koji bi donesena odluka potencijalno mogla imati na postizanje najboljeg ishoda za Fond u kratkoročnom i dugoročnom periodu.

Principi koji opisuju korištenje glasačkih i drugih prava iz hartija od vrijednosti koje pripadaju imovini Fonda, uključuju:

1. aktivno podržavanje prijedloga na skupštinama koji pomažu stvaranju vrijednosti za akcionare emitenata u srednjem i dugom roku;
2. podsticanje emitenata pri implementiranju politika i procedura koje im osiguravaju održivost i socijalnu odgovornost;
3. suprotstavljanje prijedlozima koji ugrožavaju interese akcionara i opšte prihvaćene principe korporativnog upravljanja i korporativne socijalne odgovornosti;
4. korišćenje mehanizama zaštite interesa Fonda kao akcionara u skladu sa Zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava i drugim propisima.

Ova Pravila poseban naglasak stavljaju na nestandardne tačke glasanja na skupštinama akcionara emitenata, tako da Društvo aktivno glasa za tačke dnevnog reda skupština koje su:

- sporne;
- potencijalno loše utiču na vrijednost imovine akcionara emitenta;
- povezane sa elementima lošeg korporativnog upravljanja ili socijalne odgovornosti;
- strateške važnosti za kompaniju.

Društvo će učestvovati u ostvarivanju svih glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti koja pripadaju imovini Fonda, a posebno kada ustanovi da postoji mogućnost uticaja na donesene odluke u korist Fonda.

Navedeno ne sprječava Društvo da se povremeno suzdrži od glasanja.

5. SPREČAVANJE ILI UPRAVLJANJE SUKOBIMA INTERESA, ODNOSNO RIZICIMA KOJI PROIZILAZE IZ OSTVARIVANJA GLASAČKIH PRAVA

Društvo donosi odluke putem kojih se ostvaruju glasačka prava u cilju ostvarivanja najboljih interesa akcionara, odnosno vlasnika udjela u Fondu, kako bi im se na taj način dugoročno zaštitila i povećala vrijednost imovine.

Prilikom ostvarivanja glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti u imovini Fonda do sukoba interesa može doći :

- kada lice, zaposleni Društva učestvuje u donošenju odluke o ostvarivanju glasačkih i drugih prava, ima interese koji ne odgovaraju interesima Fonda,
- kada lice, zaposleni Društva ima interese koji ne odgovaraju interesima Fonda, a izvjesno je da može pokušati uticati na donošenje odluke o glasačkim i drugim pravima.

Kako bi spriječio i/ili ukoliko to nije moguće kvalitetno upravljalo sukobima interesa koji proizilaze iz ostvarivanja glasačkih prava, Društvo preduzima slijedeće mjere:

- isključivo Uprava Društva donosi odluke o ostvarivanju glasačkih i drugih prava,
- Društvo je propisalo efikasnu Politiku upravljanja sukobom interesa, odnosno upravljanja ličnim transakcijama kojom obavezuje sve zaposlene da prilikom sklapanja ličnih transakcija

osiguraju da iste ne dođu u sukob sa dužnostima koje imaju prema Društvu, Fondu kojima Društvo upravlja i njihovim akcionarima i vlasnicima udjela,

- lice zaduženo za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima može u svakom trenutku zatražiti uvid u stanje i transakcije po klijent računima hartija od vrijednosti svih zaposlenih u Društvu.

Ukoliko zaposleni Društva, koji je uključen u postupak ostvarivanja glasačkih prava, ima saznanje o bilo kojem očiglednom ili stvarnom sukobu interesa, mora takav sukob interesa u pisanoj formi prijaviti Upravi Društva i licu zaduženom za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima. Uprava Društva i lice zaduženo za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima dužni su razmotriti da li prijavljeni sukob interesa zaista postoji, a cijeli slučaj Društvo je dužno dokumentovati i arhivirati.

U slučaju kada Društvo utvrdi postojanje sukoba interesa kod donošenja odluka o načinu ostvarivanja glasačkih i drugih prava, preduzeće sljedeće mjere i postupke:

- lice zaduženo za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima pismeno će upozoriti zaposlenog/ne Društva koji učestvuju u slučaju u kojem bi moglo doći ili je došlo do sukoba interesa, kao i Upravu Društva da je došlo do kršenja ili bi moglo doći do kršenja odredbi ovih Pravila i Politike o sprečavanju sukoba interesa,
- održaće se sastanak zaposlenog/ih Društva koji učestvuju u slučaju u kojem bi moglo doći ili je došlo do sukoba interesa, Uprave Društva i lica zaduženog za praćenje usklađenosti sa relevantnim propisima, na kojem će se pokušati donijeti takva odluka koja neće biti u sukobu sa ovim Pravilima i Politikom o sprečavanju sukoba interesa, a ako to nije moguće donošenje odluke prepustiće se Upravnom odboru Društva.

Rizik ostvarivanja prava glasa na skupštinama emitenata iz portfelja Fonda je rizik koji proizilazi iz moguće nedovoljne informisanosti i obavještenosti predstavnika Fonda na skupštini akcionara emitenta, koje za posljedicu može imati neadekvatno glasanje po tačkama dnevnog reda koje su neuobičajene za redovno poslovanje emitenata, a potencijalno loše mogu da utiču na vrijednost imovine emitenta, te sve u direktnoj korelaciji sa lošim korporativnim upravljanjem ili socijalnom odgovornošću emitenta.

6. EVIDENCIJA POSTUPKA OSTVARIVANJA GLASAČKIH I DRUGIH PRAVA

Društvo će kontinuirano voditi evidenciju o svim aktivnostima povezanim sa ostvarivanjem glasačkih i drugih prava koja proizilaze iz hartija od vrijednosti emitenata iz portfelja Fonda, kao i o svim odlukama o glasanju na skupštinama emitenata.

Za vođenje evidencije, kao i za arhiviranje povezane dokumentacije zadužena je Operativna jedinica (Front office) Društva.

7. TRANSPARENTNOST I IZVJEŠTAVANJE

Društvo je transparentno u pogledu ostvarivanja glasačkih i drugih prava po hartijama od vrijednosti. Kopija ovih Pravila objavljuje se na internet stanici Društva.

Pored ovih Pravila Društvo na svojoj internet stranici objavljuje:

- najave skupština akcionara emitenata iz portfelja Fonda,
- izvještaj o glasanju predstavnika Društva po tačkama dnevnog reda na održanim skupštinama akcionara emitenata iz portfelja Fonda,
- pismeno glasanje po tačkama dnevnog reda.

8. PRELAZNE ODREDBE

Ova Pravila za ostvarivanje prava glasa po hartijama od vrijednosti iz portfelja Fonda stupaju na snagu danom donošenja.

Broj UOD-11-03-PG/2016.

Datum: 15.08.2016. godine

Predsjednik Upravnog odbora Društva

George Killas